

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ö?renci Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ö?renci Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18333>

Özet

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ö?renci Formu (ÇBDÖ/Ö?RF), ö?rencilerin ders çal??ma süreçlerinde sergiledikleri becerileri sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Kaner ve Kesikta? (2008) taraf?ndan geli?tirilen ve ö?renci, ana-baba ve ö?retmen formlar?ndan olu?an kapsaml? bir de?erlendirme setinin parçasıdır. Ölçe?in temel amacı, ö?rencilerin **ders çal??ma becerilerindeki** yeterlilik düzeylerini belirleyerek, e?itimsel müdahale ihtiyaçlar?n? tespit etmektir.

Ölçe?in geli?tirme çal??ması, kapsaml? **psikometrik özelliklerin** incelenmesini içermektedir. Yapılan analizler, ölçe?in alt? boyutlu bir yapıya sahip oldu?unu göstermi?; güvenilirlik çal??maları ise tatmin edici düzeyde iç tutarlılık ve test-tekrar test katsayılar? sağlamıştır. Bu form, 3'lü bir derecelendirme sistemi kullanılarak ö?rencilerin kendi becerilerini rapor etmelerine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Çal??ma Becerileri, Ö?renci Formu, Psikometrik Özellikler, E?itim Psikolojisi, Faktör Analizi, Güvenirlik, Yap? Geçerlili?i, Sema Kaner.

Yazarlar

Sema Kaner, A. D. Kesikta?.

Amaç

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ö?renci Formu'nun temel amacı, ö?rencilerin **ders çal??ma alışkanlıkların?**, motivasyonlar?n? ve ö?renme stratejilerini objektif ve yapılandırılm?? bir biçimde de?erlendirmektir. Bu, ö?rencinin akademik başarısn? doğrudan etkileyen davranışsal ve bilişsel becerilerin tespit edilmesine yardımcı olur.

Ölçek, yalnızca bir tan? araç? olmakla kalmaz, aynı zamanda e?itimcilere ve danışmanlara ö?rencilerin hangi çal??ma becerileri alanlarında (örneğin, zaman yönetimi, not alma, sınavlara hazırlanma) deste?e ihtiyacı olduğunu belirlemek için somut veriler sunar. Bu form, ö?rencilerin kendilerini de?erlendirmesine dayandığından, öz-farkındalık geli?imine de katkıda bulunur.

Yapı

ÇBDÖ/Ö?RF, **Ders Çal??ma Becerileri** yapısın? ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu yapı, tek bir genel beceri olarak değil, birbiriyle ilişkili ancak ayrı?k alt boyutlardan olu?an çok boyutlu bir sistem olarak ele alınmıştır. Yapılan Faktör Analizi çal??maları sonucunda ölçe?in alt? temel

boyutu temsil ettiği görülmüştür.

Bu alt boyutlar, öğrencilerin öğrenme sürecinde kullandıkları çeşitli stratejileri kapsamaktadır. Bu stratejiler genellikle planlama, uygulama, ortam düzenlemesi ve bilişsel süreçleri yönetme gibi alanlara odaklanmaktadır. Ölçeğin çok boyutlu yapısı, çalışma becerilerinin karmaşık ve farklı bileşenlerden oluştuğunu yansıtmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin **yapı geçerliliğini** sınamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (TBA) teknikleri kullanılmıştır. İlk analizlerde özdeğerleri 1.00'in üzerinde olan 21 faktör belirlenmiştir. Ancak bu faktörlerin teorik olarak anlamlandırılmaması üzerine, analizler farklı faktör sayısına göre yinelenmiştir.

Tekrarlanan analizler ve uzman görüşleri sonucunda, ölçeğin psikometrik açıdan en uygun ve teorik olarak anlamlı yapısının **6 boyutlu** olduğu izlenimi edinilmiştir. Bu doğrultuda TBA, 6 faktöre göre yeniden tekrarlanmış ve faktör yüklerinin daha temiz bir dağılımını sağlamak amacıyla **varimax dik döndürme** yöntemi kullanılarak analizlere devam edilmiştir. Bu süreç, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu, sağlam bir iç yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

ÇBDÖ/ÖRF'nin güvenilirliği, çeşitli istatistiksel yöntemlerle detaylıca incelenmiştir. Bu amaçla, **iç tutarlılık** (Cronbach Alpha katsayısı), iki yarım güvenilirlik ve test-tekrar test güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır.

Elde edilen güvenilirlik katsayıları, ölçek sisteminin genel olarak yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. ÇBDÖ/ÖRF ve diğer formlar için hesaplanan **Cronbach Alpha** katsayıları 0.59 ile 0.92 arasında değişmektedir; bu geniş aralık, alt ölçeklerin farklı tutarlılık düzeylerine sahip olduğunu işaret ederken, genel ölçek yapısının güçlü olduğunu gösterir. İki yarım güvenilirlik katsayıları 0.61 ile 0.89 arasında, **test-tekrar test güvenilirlik katsayıları** ise 0.47 ile 0.90 arasında bulunmuştur. Bu bulgular, ölçeğin zaman içinde kararlı ölçümler yapma yeteneğine sahip olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini belirlemek için uygulanan **Açıklayıcı Faktör Analizi (TBA)**, ölçek geliştirme sürecinin kritik bir aşamasını oluşturmuştur. Başlangıçta 21 özdeğeri 1.00'in üzerinde faktörün ortaya çıkması, ölçek maddelerinin karmaşık bir yapı sergilediğini göstermiştir.

Araştırmacılar, bu karmaşık yapıyı teorik çerçeveye oturtmak ve anlamlı boyutlar elde etmek

için analizleri tekrarlamışlardır. Sonuç olarak, alt faktörlü bir modelin en uygun olduğu belirlenmiştir. Bu alt faktörlü yapının nihai olarak belirlenmesinde, faktörlerin birbirinden bağımsız olması sağlamak amacıyla **varimax dik döndürme** yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, her maddenin yalnızca bir faktöre yüksek yük vermesini sağlayarak, alt boyutların net bir şekilde ayrışmasını yardımcı olmuştur.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Öz Bildirim (Self-Report) Ölçeği

Dil: Türkçe

Derecelendirme: 3'lü Derecelendirme (Örneğin: Hiçbir zaman, Bazen, Her zaman)

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (İlkokul, ortaokul ve lise öğrencileri için uygun olduğu varsayılmaktadır.)

Yaş Grubu: Eğitim çağındaki çocuklar ve gençler.

Popülasyon Detayları: Ders çalışma becerilerini değerlendirme ihtiyacı olan tüm eğitim seviyelerindeki öğrenciler.

Test Metodolojisi: Kağıt-kalem veya dijital uygulama yöntemiyle bireysel ya da grupta uygulanabilir.

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Test Yaşı: 2008 (Psikometrik özelliklerin yayınlandığı yılı.)

Sorumlu Yazar İletişim: semakaner@gmail.com

Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için telif hakkı ve izin durumları ilgili yazara başvurularak netleştirilmelidir.

Kaynaklar

Kaner S. ve Kesiktaş, A. D. (2008). Ders Çalışma Becerileri Ölçeği ana-baba, öğretmen ve öğrenci formlarının psikometrik özellikleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 293-321.

Makalenin orijinal ba?lant?s? burada bulunabilir: dergiler.ankara.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: calisma-becerilerini-de?erlendirme-olcegi-ogrenci-formu-toad.pdf

Çal??ma Becerilerini De?erlendirme Ölçe?i / Ö?renci Formu Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynak içeri?inde ölçe?in maddeleri (sorular?) yer almamaktad?r. Maddelerin tamam?na, yukar?da belirtilen akademik makale veya sorumlu yazar üzerinden eri?im sa?lanmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM